

सर्वोच्च अदालत, संयुक्त इजलास
माननीय न्यायाधीश गोपाल पराजुली
माननीय न्यायाधीश जगदीश शर्मा पौडेल
फैसला

०७०-WO-००७८

मुद्दा :- उत्प्रेषण परमादेश समेत ।

सविर गुरुको बुहारी जंगवहादुरको पत्नी गोरखा जिल्ला धैरुङ्ग गा.वि.स. वडा नं.
३ घर भई हाल काठमाडौं जिल्ला का.म.न.पा. वडा नं. १५ स्वयम्भु डल्लु
आवास बस्ने वर्ष ३२ की सरिता गुरुङ्ग.....१

पुनरावेदक
प्रतिवादी

विरुद्ध

काठमाडौं जिल्ला अदालत, बबरमहल१
मालपोत कार्यालय डिल्लीबजार काठमाडौं१
कृष्णवहादुर कार्कीको पत्नी काठमाडौं जिल्ला फुटुङ्ग गा.वि.स. वडा नं.
३ बस्ने अं. वर्ष ७७ की नक्कली कार्की१
ऐ. को छोरा ऐ.ऐ. बस्ने अं. वर्ष ३५ को काले कार्की१
धनबहादुरको नाति केश बहादुरको छोरा चितवन जिल्ला दिव्यनगर गा.वि.स.
वडा नं. ६ बस्ने वर्ष २६ को सुजन गुरुङ्ग.....१

प्रत्यर्थी
वादी

नेपालको अन्तरिम संविधान २०६३ को धारा ३२ तथा १०७ (२) बमोजिम यसै अदालतको क्षेत्राधिकार भित्रको भई दायर हुन आएको प्रस्तुत रिट निवेदनको संक्षिप्त तथ्य एवं ठहर यसप्रकार रहेको छ ।

म निवेदक सरिता गुरुङ्गले काठमाडौं जिल्ला फुटुङ्ग गा.वि.स. वडा नं. ३ (ख) कि.नं. कि. नं. ७९६ को क्षे. फ. ०-३-२-२ जग्गा कित्ता-१, ऐ.ऐ. कि. नं. ७९८ को क्षे. फ. ०-०-१-२ गरी ०-४-०-० जग्गा र. नं. २०४४ (ग) मिति २०६६।८।९ मा राजिनामा रजिष्ट्रेशन पास गरी लिएको जग्गा हो । विपक्षी मध्येका नक्कली कार्की, सुजन गुरुङ्ग, काले कार्की समेतले मलाई प्रतिवादी बनाई मिति २०६७।४।२ मा श्री का.जि.अ.मा मुद्दा दायर गरी मेरा नाउँमा गोरखा जिल्ला धैरुङ्ग गा.वि.स. वडा नं. ३ मा म्याद जारी गरी मैले नचिनेका व्यक्ति ७२ वर्षका सहविर गुरुङ्गका नाउँमा बुझाई ससुरा नाताका भनि लेखाई साक्षी समेत राखी म्याद बुझाईएको रहेछ । म २०५७ सालदेखि काठमाडौं जिल्ला का.म.न.पा. वडा नं. १५ स्वयम्भु डल्लुमा अस्थायी रूपमा बसोवास गरेको अवस्थामा झुठ्ठा तवरले मेरा नामको म्याद तामेल गरी गराई सोही आधारमा मलाई प्रतिवाद समेत गर्ने मौका समेत नदिई, प्राकृतिक न्यायको सिद्धान्त विपरित मु.ऐ.अ.वं. ११० नं. एवं जिल्ला अदालत नियमावली २०५२ को नियम २२ (क) मा भएको म्याद तामेल गर्ने कानूनी व्यवस्था अवलम्बन गरेको देखिंदैन । मेरा नाममा वेरितपूर्वक तामेल भएको उक्त म्याद बदर गरी पुनः म्याद जारी गर्ने जुन प्रकृया हो सो प्रकृत्यालाई पूरा गर्न झन्झट मानी श्री का.जि.अ. का मा.न्या. ज्युले मिति २०६८।२।१०।३ गते एकतर्फी रूपमा सुनुवाई गरी फैसला भएको रहेछ । सो फैसला उपर पुनरावेदन अदालत पाटनमा पुनरावेदन परी पुनरावेदन अदालत पाटनले मिति २०६९।११।४ मा शुरु सदर हुने गरी फैसला गरेको रहेछ । यसरी मेरा नाउँमा जारी भएको म्याद रितपूर्वक तामेल नभई मेरो विरुद्ध फैसला भएको उक्त कार्यले मेरो संवैधानिक र कानूनी हक हनन हुन पुगेको प्रष्ट छ । मेरो उक्त कानूनी हक प्रचलनको लागि रिट बाहेक अन्य मार्गको अभाव भएको हुँदा मिति २०६७।६।४ को वेरितको म्याद र श्री का.जि.अ. बाट मिति २०६८।२।१०।३ मा भएको फैसला र सो फैसलालाई सदर गर्ने ठहर्‍याएको पुनरावेदन अदालत पाटनको मिति २०६९।११।४ को फैसला समेत उत्प्रेषणको आदेशद्वारा बदर गरी पुनः मेरा नाउँमा मेरै एकिन वतनमा रितपूर्वकको म्याद

जारी गरी प्रतिवाद गर्ने मौका दिई कानूनको रित पुर्न्याई फैसला गर्नु गराउनु भनी विपक्षीका नाउँमा परमादेश लगायत जो चाहिने उपयुक्त आज्ञा आदेश पुर्जी जारी गरी पाउँ भन्ने मिति २०७०।४।१७ को निवेदन पत्र ।

यसमा के कसो भएको हो ? निवेदकको माग बमोजिमको आदेश किन जारी हुनु नपर्ने हो ? माग बमोजिमको आदेश जारी हुनु नपर्ने कुनै आधार र कारण भए आदेश प्राप्त भएका मितिले बाटोका म्याद बाहेक १५ दिनभित्र लिखित जवाफ पेश गर्नु साथै प्रस्तुत रिट निवेदनमा अग्राधिकार दिई नियमानुसार पेश गर्नु भन्ने मिति २०६९।४।२८ को यस अदालतको आदेश ।

विपक्षीका बीचमा लिने दिने सम्बन्धमा खडा भएको र.नं. ७८२७(ख) मिति २०६५।९।२५ को दुषित राजिनामा लिखत र सो को आधारमा भएको दुषित दर्ता समेत बदर गरी हामीहरुको हकमा प्राप्त हुने उक्त जग्गा हामीहरुको नाममा नामसारी दा.खा. दर्ता समेत गरी पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको नक्कली कार्की र काले कार्कीको फिराद पत्र दायर भई यस अदालतको मिति २०६७।४।२ को आदेशानुसार प्रतिवादीहरु आशा कुमारी गुरुङ्ग, डिलमाया गुरुङ्ग र सुकुमाया गुरुङ्गका नाउँमा फिरादमा उल्लेख भएको वतनमा ३० दिने म्याद जारी भई मिति २०६७।६।४ मा प्रतिवादीहरुको घर दैलामा नै म्याद टाँस भई उक्त म्याद टाँस भएका मितिबाट ऐनका म्याद भित्र प्रतिवादीहरुले प्रतिउत्तर नफिरादी शुरू म्यादै गुजारी बसेको र यसै लगाउको र.नं.२९२१ को मुद्दामा पारित लिखत वादीको हक पुग्ने भागसम्मका दुषित ठहरी सो हदसम्मको दुषित लिखत बदर हुने ठहरी आज यसै इजलासबाट फैसला हुँदा मुद्दामा लिईएका कारण, आधार र प्रमाणबाट प्रस्तुत मुद्दामा पनि वादीको हक जतीका लिखत दुषित ठहरी बदर हुने र दर्ता समेत हुने ठहर्छ भन्ने समेत व्यहोराको यस अदालतबाट मिति २०६८।२।१० मा फैसला भएको हुँदा फैसला सहित सम्पूर्ण काम कारवाही कानून सम्मत नै भएको हुँदा यस अदालतको हकमा उत्प्रेषण लगायत परमादेशको आदेश जारी हुनु पर्ने होईन रिट निवेदन खारेज गरी पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको काठमाडौं जिल्ला अदालतको मिति २०७०।५।१८ को लिखित जवाफ ।

हामी लिखित जवाफ प्रस्तुतकर्ताहरुका सौता तथा सौतेनी आमा मञ्जु भन्ने मन्सु कार्की समेतले हामीहरुलाई अंश समेत नदिई पति पिता समेतका नाममा दर्ता भएको जग्गाहरु मध्येको का.जि. फुटुङ्ग गा.वि.स. वडा नं. ३(ख) कि.नं. ९६ को क्षेत्र फ. ६-१०-१-० जग्गा निजहरु समेतले हामीहरुको अंश हकमा आघात पार्ने गरी दुषित नामसारी दर्ता समेत गरी तहतह विक्री वितरण गरेकाले हामीहरुले निजहरुका समेत विरुद्ध श्री का.जि.अ. मा अंश चलन, दुषित नामसारी निर्णय दर्ता बदर, दुषित अंश भरपाई लिखत दर्ता बदर तथा जालसाजी समेतका थान ७८ मुद्दा दर्ता गरेकोमा शुरुबाट २०६८।२।१० मा फैसला भएका ६४ थान मुद्दा मध्ये देवानी तर्फका ३३ थानमा वादी दावी कायम गर्ने गरी र फौजदारी जालसाजी तर्फ देवानी मुद्दाकै फैसलालाई आधार बनाई वादी दावी नपुग्ने ठहर गरी भएका ३१ थान फैसलाका विरुद्धमा श्री पुनरावेदन अदालतमा पुनरावेदन गर्दा शुरु सदर ठहर्ने गरी २०६९।११।४ मा फैसला भएको छ । सोही फैसला मध्ये पनि फौ. नं. १३०५ र १३१५ (पुनरावेदनको फौ. नं. १२३० र ०२२२) को जालसाजी मुद्दा तथा दे. नं. २९३० र २९४० का दुषित लिखत दर्ता बदर चलन मुद्दामा समेत विपक्षी प्रतिवादी भएकोमा चित्त बुझाई बसेको अवस्था छ । पुनरावेदन अदालतको फैसला विरुद्ध यस अदालतबाट बोल्नका लागि पुनरावेदन अदालतलाई विपक्षी समेत बनाएको देखिंदैन । अर्को तर्फ विपक्षीका दाता परदाताका नामको निर्णय दर्ता तथा लिखतहरु समेत बदर भई अन्तिम रहेका फैसलाहरुका विरुद्धमा यी निवेदकलाई झुठ्ठा कथा वस्तुहरु श्रृजना गरी रिट निवेदन दायर गर्न सक्ने अधिकार समाप्त भई सकेको हुँदा रिट निवेदन खारेज गरीपाउँ भन्ने समेत व्यहोराको मिति २०७०।५।३१ को काले कार्की समेतको लिखित जवाफ ।

नियम बमोजिम दैनिक मुद्दा पेशी सूचिमा चढी इजलास समक्ष पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दामा हामी निवेदकका नाउँमा काठमाडौं जिल्ला अदालतबाट जारी भएको म्याद मुलुकी ऐन अ. वं. ११० तथा जिल्ला अदालत नियमावली २०५२ को नियम २२(क) बमोजिम रितपूर्वक तामेल नगराई प्रतिवाद गर्ने मौका समेत नदिई प्राकृतिक न्यायको सिद्धान्त विपरित फैसला भएकोले पुनः कानून बमोजिम रितपूर्वक म्याद तामेल कानूनको रित पुन्याई फैसला गर्नु गराउनु

भनी विपक्षीका नाउँमा परमादेश लगायत जो चाहिने उपयुक्त आज्ञा आदेश पुर्जी जारी गरी पाउँ भन्ने निवेदन जिकिर रहेकोमा विपक्षीका नाउँमा जारी भएको म्याद रितपूर्वक नैं तामेल भएको र तोकिएको म्यादभित्र प्रतिउत्तर नफिराई म्याद गुजारी बसेकाले कानून बमोजिम फैसला भएको हो झुठा दावी खारेज गरीपाउँ भन्ने समेत व्यहोराको लिखित जवाफ रहेको प्रस्तुत मुद्दामा यी निवेदकका नाउँमा जारी भएको म्याद मुलुकी ऐन अ.वं. ११० नं. २ जिल्ला अदालत नियमावली २०५२ को नियम २२ क को कानूनी व्यवस्था बमोजिम रीतपूर्वक नैं तामेल भएको पाइएकोले त्यसलाई बेरित वा उपरोक्त कानूनी व्यवस्थाको प्रतिकूल भन्न मिलेन । यसै मुद्दाको बिषयलाई लिएर काठमाडौं जिल्ला अदालतमा फैसला बदर समेतका मुद्दाहरु दर्ता भएको भनी गीतादेवी पौडेलको तर्फबाट निवेदन साथ फिरादको नक्कल पेश गरेको र तल्लो अदालतको विचाराधिन मुद्दालाई असर पर्ने गरी यस अदालतको असाधारण अधिकारक्षेत्र भित्र प्रवेश गरी रिट जारी गर्न मिलेन भनि यसै लगाउको रिट ०६९-WO-५९२ को गीतादेवी पौडेल विरुद्ध काठमाडौं जिल्ला अदालत समेत भएको रिट निवेदनमा उल्लेखित बुँदा प्रमाण समेतको आधारमा प्रस्तुत रिट निवेदन खारेज हुने ठहर्छ । प्रस्तुत रिट निवेदनको दायरीको लगत कट्टा गरी नियमानुसार मिसिल अभिलेख शाखामा बुझाईदिनू ।

न्यायाधीश

उक्त रायमा सहमत छु ।

न्यायाधीश

इजलास अधिकृत: रामप्रसाद बस्याल

कम्प्युटर टाईप गर्ने: सन्जय घिमिरे

इति संवत् २०७१ साल कार्तिक १४ गते रोज ६ शुभम् ।